

Årets bästa artiklar i Läkartidningen 2004

Stukade fötter, stressystem och sälfinger är några av ämnena i »årets bästa artiklar« 2004. Den 11 februari fick författarna sina pris, diplom och ett års prenumeration på Läkartidningen, i Läkarförbundets lokaler i Stockholm.

II Margareta Hedström, Huddinge, kommenterar den så kallade Ottawametoden (nr 44) och vinner med detta klassen *Medicinsk kommentar*. Metoden ger riktlinjer för om röntgen behövs eller inte vid »stukad fot«. Även om risken för fraktur är liten vid stukad fot görs idag ofta röntgenundersökning för säkerhets skull, många gånger i onödan till höga kostnader.

Vinnarartikeln i klassen *Grundvetenskaplig översikt* är skriven av **Thomas Ljung** och **Peter Friberg**, Göteborg, och en genomgång av stressreaktionernas biologi (nr 12).

En grupp från Borås och en från Uppsala delar förstaplatsen i klassen *Egen studie eller fallbeskrivning*.

Birgitta Arnholm, **Anders Lundqvist** och **Anders Strömberg**, Borås, beskriver hur immunglobulin i hög dos kan vara livräddande vid invasiv grupp A-streptokockinfektion (GAS) med chocktillståndet STSS (nr 35).

Stefan James, **Bertil Lindahl**, **Agneta Siegbahn**, **Mats Stridsberg**, **Per Venge**

och **Lars Wallentin**, Uppsala, skriver om hur biokemiska markörer ger information om risker vid instabil kranskärlsjukdom (nr 17). Troponin, NT-proBNP, kreatininclearance och CRP, i kombination med EKG-tecken på ischemi samt kliniska data, ger bäst underlag för terapival.

Inte bara för mycket, utan också för lite belastning kan leda till sälfasthet i brosket, skriver **Eva M Roos**, Lund, och **Leif Dahlberg**, Malmö, i artikeln om artros och motion (nr 25) som vann klassen *Klinisk översikt*. Förebyggande och behandling av artros bör inkludera regelbunden måttlig belastning av brosket, muskelträning och viktkontroll

Maria Albin, Lund, vinnaren i klassen *Etik och läkarroll*, visar i sin artikel hur viktig kunskap om asbestens hälsoeffekter försenades genom att industrin stoppade publicering av rapporter (nr 14).

Martin Ståby, Mora, var ute och jagade säl med en kompis som sedan fick en infektion. Det ledde till den vinnande artikeln i klassen *Unga författare*. Artikeln handlar om sälfinger, en åkomma som blivit aktuell igen i och med att säljakten återinfördes för ett par år sedan (nr 21). Orsaken är okänd, även om mycket tyder på mykoplasma. Men man vet att infektionen kan behandlas med höga doser tetracyklin — och att den kan

Stefan James får pris av Läkartidningens medicinske chefredaktör Josef Milerad (t h). Maria Albin och Anders Strömberg står på tur.

undvikas om man bär plasthandskar när man håller på med sälar.

Läkartidningens pristävling, som började år 2000, innehöll i år, förutom ovanstående sex klasser, två specialpris: *Redaktionens pris*, som gick till **Andreas Rousseau** och **Ingemar Sjödin**, Linköping, för en artikel i ABC-serien om konfusion på somatisk vårdavdelning (nr 26) samt *Bästa debattartikel*, som delades av **Karin Olofsson**, Helsingborg, som skrev om intensivvård av potentiell donator (nr 5), **Jan-Otto Ottosson**, Göteborg, som skrev om prioriteringar i vården (nr 6) och **Catarina Canivet**, Malmö, som skrev om intymkirurgi (nr 40).

De vinnande bidragen kan läsas på www.lakartidningen.se

Karin Bergqvist

»Landstingen tar sitt fortbildningsansvar«

Varken från arbetsgivarhåll eller från läkemedelsindustrin upplever man resultatet av Läkarförbundets fortbildningsenkät som speciellt förvånande.

II – Vår uppfattning är att arbetsgivarna idag tar sitt ansvar för fortbildningen, säger Ellen Hyttsten, direktör på avdelningen för vård och omsorg på Sveriges Kommuner och Landsting.

– Men jag trodde kanske att industrins andel var något större. Skulle dessutom kostnader för produktionsbortfall räknas med blir ju industrins andel ytterligare mindre, säger Ellen Hyttsten, som ännu inte själv tagit del av hela resultatet av Läkarförbundets enkätundersökning.

Ellen Hyttsten har haft kontakt med landstingen runt om i landet efter det att det nya avtalet mellan Läkemedelsindustriföreningen och Landstingsförbundet trädde i kraft. Och det finns ingen större anledning till oro för att arbetsgivarna inte skulle ta sitt fortbildningsansvar, menar hon.

– Samtliga landsting har den uppfattningen att de ska klara av det. Men det måste göras på ett strukturerat sätt. Dels måste man noggrant gå igenom vilka kurser som är viktigast, dels se över hur man kan använda industrins bidrag på ett alternativt och klokare sätt.

– Det finns 2–3 landsting som redan nu beslutat att skjuta till mer pengar för att användas till fortbildning. Men man kanske inte ska bidra med mer pengar utan att först ha sett över hur pengarna bäst kan användas.

Enkätundersökningens resultat, som visar skillnader i antal utbildningsdagar mellan olika medicinska specialiteter, är inte heller något som Ellen Hyttsten förvånas över.

– Att opererande specialiteter har flest utbildningsdagar är normalt. Ifråga om allmänmedicinerna, som enligt svaren har minst utbildning, så tror jag att de oftare har en annan intern fortbildning som inte visar sig i den här undersökningen. Genomsnittet för alla sammantaget på åtta fortbildningsdagar per år

verkar dock litet om all fortbildning ska räknas, säger Ellen Hyttsten.

Läkemedelsindustriföreningens VD Richard Bergström har inte heller hunnit se hela resultatet av Läkarförbundets enkätundersökning, och han ställer sig lite frågande till resultatet.

– Om resultatet är sanna är det mycket glädjande. De tar i så fall kål på myten att industrin skulle stå för en så stor andel av kostnaderna för läkares fortbildning. Jag har själv alltid hävdad att det har varit en överdrift om det i debatten, säger Richard Bergström.

– Men det vi hör från såväl företagen som sjukvården är att de nya reglerna innebär ett problem, eftersom arbetsgivarna inte skjuter till de pengar som behövs för fortbildning. Läkarförbundets fortbildningsenkät ser jag som en pusselbit, men det skulle behövas en ordentlig vetenskaplig analys av hur situationen verkligen ser ut.

Peter Örn